

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

Briand és Tardieu.

A francia kamara egyik éjszakai ülésén Aristide Briand külügyminiszter szenzációs beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy a nemzeteket eltiltani nem lehet attól, hogy békeszerződések revízióját követeljék. Az öreg Briand, aki eddig, ha nem is teljes őszinteséggel, de legalább is arra való törekvéssel a megértés politikáját hirdette, okmányszerűen is aláírtasította álláspontját a népszövetségi alapokmány 19-ik cikkelyével, mely azt mondja, hogy a békeszerződések, vagy azok revízióját napirendre lehet tűzni. A külügyminiszter után felállott a francia miniszterelnök, Tardieu s homlokgyenyest az ellenkezőjét mondotta annak, amit saját külügyminisztere a békeszerződések megváltoztatásáról mondott. Szenzációs, hogy ugyanazon kabinetnek két vezető tagja ilyen világviszonylatokban is súlyos kérdésben ennyire ellentétes álláspontot foglaljon el. Azonban ha ennek a két kifejezésre jutott álláspontnak a háttérét vizsgáljuk, nagyon könnyen megállapíthatjuk azt, hogy ez a két beszéd a változás alatt lévő francia közvéleménynek a képe. A helyzet ugyanis úgy áll, hogy Franciaország közvéleménye, érve alatta úgy a politikait, mint a társadalmi, ma már nem utasít el minden igazságos érveket a limine, hanem hajlandó arra, hogy meghallgassa azoknak a nemzeteknek az érveit is, melyeket a békeszerződések olyan igazságtalanul sújtottak. Kétségtelen, hogy a másik álláspont, a francia miniszterelnök álláspontja, a non possumus az, amelyik még ma is vezető szerepet játszik a francia köztársaság életében s ezzel együtt a világ dolgainak irányításában is. A francia jobboldal talán azért, mert a békeszerződések családjába tartozik, mereven ragaszkodik álláspontjához, hogy a békeszerződések változhatatlanok s ha azokon változtatni szeretnének, vagy pláne próbálnának, az háborút, vagy éppen világhorradalmat idézne fel. A francia miniszterelnök szerint a bajok nem a békeszerződésekkel származnak, magából a háborúból. Minden esetre ez az érvelés páratlan a maga nemében, hiszen francia diplomatákon és politikusokon kívül angolok és amerikaiak és az olaszok közül többek között maga Mussolini miniszterelnök állapította meg és érvekké eredményezték. Nem változtat az igazság érvényesülő tendenciáján a francia kamarában elhangzott beszéd, mely petrifikálni akarja a lehetetlen területi és jogviszonyokat, mert Franciaországban éppen úgy, mint a világ többi államában egyre erősödő tempóval követel magának fórumot az a meggyőződés, amely azt hirdeti, hogy az európai kontinensen nem lehet továbbra is bástyákat építeni a megtorlás és a bosszú szellemének, mert éppen ez az, ami újabb háború lehetőségeit készíti elő. Tardieu miniszterelnökkel szemben saját külügyminisztere annak a közvéleménynek ment elébe, mely, ha még ma bátortalanul is, de mégis hangoztatja, hogy meg kell vizsgálni és változtatni kell azokon az állapotokon, melyek Európát állandó háború veszélyekkel fenyegetik. Tudnunk kell, hogy igazságunk érdekében még nagy utat kell bejárunk, hogy az elfogultság s a csökkönység akadályait legyőzhessük.

szük. Azonban erőt ad ehhez a harchoz mindnyájunknak az, hogy a világ közvéleménye még sem áll ma már távolról sem kizárólagos vélemények, akaratok, vagy szándékok alatt, hanem ma már a józan álláspont és az igaz ügy is nagyszámú és fanatikus hívőre

talál, akik az igazság erkölcsi erejére támaszkodva a non possumus hatalmi elvével szemben az igazság és az erkölcs elveit szegezik szembe s bizonyos a historia példái szerint, hogy a békeszerződések revíziója tekintetében is, nem az erőszak, ami muló, hanem

a tiszta erkölcs és az igazság fog győzedelmeskedni, mert ezt követeli a nemzetek közösségének, a népek boldogulásának és az egyének szabadságának és az egyének szabadságának meg nem másítható törvénye.

Dr. Schober Béla jegyintézeti vezérigazgató nagyszabású optimista beszédet mondott a tiszteletére rendezett banketten

Kishitűség volna kétségbeesni és elárulása ezer esztendő nagy tanulságainak, — mondotta Baja város felsőházi képviselője.

Dr. Schober Béla főrend elismerő szavai a Független Magyarország jól szerkesztettségéről és tartalmasságáról.

A Független Magyarország tegnapi számában beszámoltunk már a három napig Baján időzött dr. Schober Béla jegyintézeti vezérigazgató, Baja város felsőházi képviselője tiszteletére a Nemzeti Szállóban rendezett elegáns s választékos étrenddel összeállított bankettől. Alább a banketten elhangzott beszédek ismertetjük:

A polgárság szónoka.

A bajai pénzintézetek nevében Besseney Miklós takarékpénztári vezérigazgató üdvözölte. A beszédjét már ismertettük. Utána Baja város polgársága nevében dr. Knézy Lehel ügyvéd, a Független Magyarország szerkesztője üdvözölte dr. Schober Béla főrendet a következő beszéddel:

— Elcsépelet frázis, de igaz, hogy a világháború átalakította a népek gondolkodását, de talán sehol másutt nem érvényesült ez az átalakító hatás jobban, mint nálunk.

— Azelőtt a mi országunk népének legerősebb szenvedélye a politizálás volt; híres politizáló nemzet voltunk.

— A tragikus világtörténelmi forduló megváltoztatta népünknek ezt a mentalitását s a polgárság mind jobban érdeklődni kezdett a gazdasági, pénzügyi kérdések iránt.

— Az óvatosabb politikusok a 67-es kormányt támogatták, a tüzezebb magyar temperamentumok a 48-as eszmében kereszttel igyekeztek a független önálló nemzeti államot kiépíteni. Mi szinte hihetetlennek látszik, hogy egy olyan történelmi nagyság, mint Apponyi Albert gróf évtizedeken keresztül küzdött — sajnos hiába — egy kis nemzeti színű kardbojért.

— Világeért sem akarom lekicsinyelni ennek a munkának az értékét, mert hiszen ez akkor az önálló, nemzeti független lét felé haladást jelentett.

— Ma elértük nemcsak a nemzeti színű kardbojtot, hanem a teljes önállóságot és függetlenséget is és így ez irányban erőfeszítésre már nincsen szükség.

— De elvesztettük ezzel szemben országunk két harmadával együtt az anyagi megélhetésnek, a boldogulásnak alapjait s így szükségképpen előtérbe nyomultak a gazdasági, pénzügyi kérdések.

Előtérbe nyomultak a gazdasági kérdések.

— Ha csak a lapjainkat figyeljük meg, ott is a gazdasági rovatok megnekedését látjuk, szaklapjaink is megsokasodtak, állami s törvényhatósági közéletünk is mindjobban megérett a gazdasági tartalommal.

— Közéletünk sulypontja teljesen áttérte a gazdasági életre s a fiataloknak sem a közjogász az ideálja, hanem a gazdasági tudós, a pénzügyi

kapacitás. Sok beieges tünet mellett nemzeti jövőnk szempontjából ezt tartom a legbiztosabb jellel.

— A gazdasági kérdések között azután állami, közgazdasági, de egyéni gazdasági szempontból is a legfontosabb a pénznek, mint értékmérőnek, csereeszköznek a problémája, állandósága, megbízhatósága és a rentábilis hitel.

— Ha a háborúk alatt és után nagy tisztelet övezte a vezéreket, annál nagyobb tisztelettel vesszük ma körül gazdasági és pénzügyi életünk kiűnő vezéréit, akik gazdasági életünket irányítják, akik össze tudják egyeztetni a minden műszernél csak csillagászati számmal kifejezhetően érzékenyebb tőke s pénz érdekeit a nemzeti érdekekkel.

— Az egész világ, de az egyes országok gazdasági életében is ellentétes érdekek csatáznak, az ipar, a kereskedelem s a földművelés érdekei kelnek átáz tusára egymással s a harc eszköze, eredménye, gyűlöltöse, áldása, de olykor átka is — a pénz.

— A pénznek ebbe a boszorkánytáncába erkölcsi tartalmat belevinni s a pénzt, mint öncélt legyűrve, az emberi boldogulás, a haladás és civilizáció eszköztévé tenni a legnagyobb, a legszentebb, a legfontosabb emberi feladat.

— Minden kulturált kor felfogta a pénznek ezt a jelentőségét s igyekezett azt eredeti jelentőségének megfelelően befolyásolni. Különösen igyekezett minden nemzet a maga pénzügyi önállóságát megalapozni is. A függetlenségi politikai törekvéseknek hamar élére került az önálló pénzügyrendszer, az önálló nemzeti bank megalapításának a követelése.

— Nálunk a 48-as törvényhozás tette ezt nemzeti követeléssé.

Az új magyar Jegyintézettről.

— Nem volna nehéz a képzeletnek megrajzolni azt a képet, hogy milyen erős nemzeti bankot tudtunk volna felállítani Nagy-Magyarország virágkorában, de annál büszkébbek lehetünk, hogy évezredes történelmünk legszomorubb napjaiban, esettségünk gyászos idején olyan jegy kibocsátó bankot tudtunk alapítani, mely jól fundáltsága és kitűnő vezetése mellett a világ egyik legbiztosabb, legszilárdabb bankjai közé tartozik.

— Nemzetünk szerencséjére a magyar geniusz kitermelte mindig és minden téren a maga nagy embereit. Ezuttal is körünkben üdvözölhetjük dr. Schober Béla vezérigazgatót uró méltóságát, városunk nagybecsült főrendjét, aki egyik legnagyobb vezéregyénisége nemcsak a Magyar Nemzeti Banknak, hanem egész gazdasági közéletünknek.

— Én nem akarok most bírálatot gyakorolni a Magyar Nemzeti Bank pénzügyi politikájára felett, hiszen ehhez nincsenek képességeim, de mint gyakorlati ember rámutatok arra a heroikus munkára, melyet a Magyar Nemzeti Bank az egész ország pénzügyi ellátása és hitelügyeinek kielégítése körül kifejt.

— Az ő kamatlába alig valamivel magasabb, mint a békeidők kamatlába s az ő közvetlen pénzügyi politikája semmi esetre sem oka a világgpiaci helyzetből folyó pénzügyi drágaságnak.

— Mi, gyakorlati emberek látjuk, hogy milyen következetes és céltudatos munkát végez a Nemzeti Bank, hogy minden társadalmi osztály, foglalkozási ág pénzügyi érdekeit szolgálja. Különösen szemtanúi vagyunk annak a nagy munkának, melynek kitűzött célja a katasztrófális jába jutott mezőgazdaság felsegítése.

— Ismerjük ebben az irányban dr. Schober Béla vezérigazgatót uró érdemét, tudjuk, hogy a városok gazdasági életében mennyire apostola a takarékos gondolatának és mennyire hiva a csakis produktív befektetésnek.

— Mint az adozó polgárság képviselője s azt hiszem, mindnyájunk nevében mondhatom, hogy az általa képviselt szellemnek az érvényesülését kérjük az egész közgazdasági életben. Goethe mondja egy helyen, hogy az igazán boldog és nagy ember, akinek sem uralkodni, sem engedelmessékedni nem kell ahhoz, hogy nagyságát elismerjék.

— Ime, ilyennek látom én dr. Schober Béla, a Jegybank vezérigazgatóját, aki nem uralkodik, de nem is engedelmessékedik, hanem önmagában hordja a maga kimagasló egyéniségének értékeit, melyek egyúttal a mi kincseink, nemzeti értékeink.

Poharam tritem Schober Béla felsőházi képviselő egészségére.

Dr. Schober Béla pohárköszöntője.

Az elhangzott beszédekre dr. Schober Béla jegyintézeti vezérigazgató válaszolt.

Mindenekelőtt megköszönte azt a meleg szívéllyességet, mely az elhangzott beszédekből feléje árad. Helyesen állapította meg Besseneyi vezérigazgató azt az igazságot, amelyet a Jegyintézet vezetői nagyon is átérznek, hogy az ő pénzügyi politikájuk nem érheti el célját, ha nem kíséri őket a társadalom támogatása. Nagyon fontos ez különösen ma, amikor sok fontos pénzügyi javaslat kerül szőnyegre. Ugyanis fontos tudni, hogy a társadalom komoly része megérti-e a javaslatban lefektetett törekvéseket.

A város főrendje Függelen Magyarorságról

Ugyanezért köszönetét fejezi ki dr. Knézy Lehelnek is, akinek gratulál, hogy az elevenen, fővárosi nivón szerkesztett Függelen Magyarorság olyan nagy megértéssel tárgyalja a közgazdasági és szociálpolitikai kérdéseket. Megállapítja egyébként, hogy a pénz értékállandóságára vonatkozóan elhangzottak parafrázisai voltak Ruskin ama tételének, hogy állandó pénzérték nélkül sem kultúra, sem moralitás nincsen.

Közmorál és a pénz értéktelepedése.

Történelmi tanulság, hogy a moralitás csaknem mindig megingott, ha a pénz, mint értékmérő elvesztette állandóságát s ugyanakkor szükségképpen meglazulnak a társadalmi és családi kötelek és mindezek okvetlenül kárára vannak a kulturális és gazdasági életnek. Hangsúlyozza, „hogy ők a pénzt szolgálják,” de nem abban az értelemben, hogy pénzt akarnak keresni, hanem igenis ők szolgálják a pénznek, mint értékmérőnek állandóságát és szilárdságát.

Nagyon jól esik nekik tudni, hogy a társadalom értékesebb elemei kellően értékelik ezt a munkájukat s ez szolgál nekik biztositéskül, hogy e munkában a társadalom támogatására számíthatnak.

D. Walkó külügyminiszter érdemei

De másutt is tettek ők szolgálatot az országnak. Amikor szülő folyó év tavaszán Angliában tartózkodott, jóleső örömmel tapasztalta, hogy a világ életében számottevő legnagyobb pénzintézetek is bizalmukat fejezték ki a magyar jegybanc iránt. Nem hallgathatja itt el, hogy a magyar nemzet iránti bizalom megerősödése jórészt annak a céltudatos külügyi politikának is tulajdonítható, amelyet dr. Walkó Lajos külügyminiszter irányított. (Éljenzés)

A külföld bizalma növeli az optimizmust.

Az a nagy bizalom, amelyet a külföldön: Angliában tapasztalt, csak megerősíti őt annyiszor hangoztatott optimizmusában. Régióta készült már Bajára, de részint saját elfoglaltsága, részint dr. Vojnics Ferenc polgármester távolléte akadályozta meg lejutását: most végre mégis eljöhett, mert valóban szükségét érzi annak, hogy a mai időkben informáljon és informálódjék.

Elestünk a külföldi nagy kölcsöntől.

Való, hogy a gazdasági égboltozaton sűrű felhők vonultak fel. A nyersanyagok ára, a gabona érték soha nem észlelt, hihetetlen mély pontra süllyedt.

A munkanélküliek száma az egész világon milliókkal emelkedik. Ilyen körülmények játszottak közre, hogy önhibánkon kívül elestünk attól a nagy köl-

csöntől, amelyre joggal számíthattunk. Mindenesetre az irántunk fennálló nagy bizalomnak az eredménye, hogy erre a nagy kölcsönre most jelentős előleget kapott az állam, mely kétségteletlenül nyhiteni fogja a pénzügyi feszültséget.

Nincs ok a kétségbeesésre

Se csodálni, se rossz néven venni nem lehet, ha a lelkeket keserűség önti el s nem ott keresik a hibákat, ahol vannak. Bár érthető a nyomott hangulat, kétségbeesésre semmi szín alatt sincs ok. Ha végig lapozzuk a magyar történelmet, a mai viszonyokhoz némiképpen hasonlókat láthatunk. A tatárok dúlása, a törökvesz, valamint a szabadságharcok nyomán járó gazdasági pangás nagyobb katasztrófát zúdítottak a nemzetre, mint a jelenlegi, mégis kihevertük. Egyébként az a történelem sodra, hogy a gyásznapokra fényesebb napok következnek. A történelmi erő sohasem pihen és semmi okunk sincs feltételezni, hogy megváltozott volna a történelem rendje. Akkorra csapás, olyan zuhanás sohasem érte még a nemzetet, mint a trianoni béke és az azt követő gazdasági világválság földrengése.

Nincs idő az érzelésre

Ezek a nehéz idők még egyrészt arra köteleznek bennünket, hogy ne érzelegjünk és ridegen nézzünk szembe a tényekkel, de a ránk mért csapások miatt kétségbeesésnek adni át magunkat kishitűség és elárlása volna ezer esztendő nagy tanulságainak, melyek minden csapásra feltámadást követelnek. Ezt a feltámadást elő fogja mozdítani az a tény, hogy Európa többi népe mindjobban felismerik a velünk történt igazságtalanságokat, de helyzetünk jobbrafordulását csak ettől a belátástól várni hiú ábránd volna, amelyet nem követelhetne más, mint újabb csalódás. A veszélyekkel szemben való összefogásra van szükség; egymást gyengíteni, egyik foglalkozási ágat, egyik felekezetet a másikkal szembeállítani és kijátszani bűn volna nemzetünk egysége ellen, Hangsúlyozza a taksarékosságot: minden pengőre szükség van... A pénznek külföldre vitele megrendíti a vállalatokat s munkanélküli-séget szül. A Magyar Nemzeti Bank feladata magaslatán állott s az ok nélkül támadt gazdasági félelmet minden romboló következmény nélkül simán levezette. A magyar pengő szilárdabb ma, mint bármikor volt. Nemzetünk hajója az elbizakodottság Scyllája és a nagyon könnyű megriadás Charybdis között sikeresen átevezett. Az idő már értünk dolgozik: elpusztíthatatlan gazdasági erőnk vissza fogja nekünk szerezni régi pátriánkat.

Baja város dicsérete.

Ez a hite mindig újabb tápot talál, valahányszor Bajára jön. Baja ugyan a legkisebb törvényhatósági jogú városok közé tartozik, Budapestről is csak kerülő uton lehet megközelíteni,

mégis Baja a legegészségesebb, legnagyobb jelentőségű városok egyike. Nagyon sok nagyobb és régibb eredetű városnak mintája lehet. Ezt bizonyítja dr. Vojnics polgármester székesfehérvári munkájának kitüntetése is. De ez természetes is, mert Bajának nyugodt, szorgalmas és intelligens polgársága a mai nehéz viszonyok között is csüggedés nélkül halad a gazdasági fejlődés útján. Lehetnek néha életében ellentétek, de a polgárság mindenkor megtalálja benne önmagát a város érdekeinek megóvásában.

A főrend a bajai asszonyok munkájáról.

Megemlékezik a város asszonyairól: meggyőződése, hogy az asszonyoknak nagyon nagy hivatásuk van a gazdasági életben. Nagy jelentőséget tulajdonít a nők munkájának; mindig tudnak időt találni, hogy férjeiket támogassák és a segítő munkában is részt vegyenek.

Köszönti az állami és municipiális hivatalok vezetőit, a hatóságok fejeit, akik sohasem a maguk egyéni érdekeit, hanem a polgárságot szolgálják. Meggyőződése, hogy ha minden városban ilyenek a polgárok, ilyenek az asszonyok és ilyenek a köztisztviselők, akkor ezt az országot semmiféle veszélytől félteni nem kell. A fellegek elmúlnak s ránk fog köszönteni a szebb jövő pirkadása nemsokára. Poharát a város polgárságára ültette.

A rendkívül mély hatást tett felköszöntő után lelkesen ünnepelték a város felsőházi képviselőjét, aki a késő éjjeli órákig maradt együtt a tiszteletére megjelent társasággal.

Az est folyamán dr. Valentin Emil szokása szerint szellemes, humoros felszólalásban a törvényhatóság nevében köszöntötte fel dr. Schober Bélát. A felszólalás jelentékenyen emelte a külföldben is élénk hangulatot. Dr. Schober Béla főrend ezután a jelenlevőkkel sorban elbeszélgetett.

A népszámlálási munkával Baja városa a szellemi munkanélkülieken akar segíteni.

A hatóságnak igen okosan az a terve, hogy egyetlen tanerőt sem alkalmaz számlláló biztosokul.

Mintegy 35-40 szellemi szükségmunkás alkalmazására van kilátás.

A január elsején kezdődő népszámlálás nemcsak terhet jelent Baja városának, hanem egyúttal szociális előnyt is, mert a népszámlálással bizonyos szociális feladatot fog megoldani a város. Az a terve ugyanis a városi hatóságnak, hogy számláló biztosokul nem tanítókat és tanárokat fognak alkalmazni, hanem megbízható, igazoltan rászoruló szegény szellemi foglalkozást űző munkanélkülieket. Mintegy 35-40 ilyen szellemi szükségmunkást fog alkalmazni a város, ami azt jelenti, hogy ha kis időre átmenetileg is, de mégis enyhül a szellemi munkanélküliek nyomora ezen munkaalkalom nyújtásával. Mindenesetre nem lehet eléggé dicsérni a város szociális előrelátását és bölcsességét, amikor ezzel a kereseti alkalommal nem a már ugys keresettel bíró közalkalmazottakat akarja gazdaságilag szánálni, hanem azokon a szerencsétleneken segíteni, akiknek egyáltalán nincs keresetük. Ma, amikor oly sok jogos panasz és felszólalás hangzik el az álláshalmások ellen, sőt sokan a magyar nyomorban való demokrácia alapján a jövedelemelosztás hangzatos és tetszetős elvét hangoztatják, akkor Baja város helyes álláspontot foglalt el ebben a kérdésben, amikor e kereseti lehetőségben első sorban azokat akarja részesíteni, akiknek semmi jövedelmük nincs. Aho-

gyan a vidéki lapokat, amik szerkesztőségünkbe befutnak, átnézzük, a népszámlálásról azokban között közleményekből azt látjuk, hogy egyedül Baja városa fogta meg helyesen és igazságosan a népszámláló biztosok alkalmazásának kérdését, mert mindenütt máshol, még Szegeden is, — tanítókat és tanárokat alkalmaznak erre a feladatra, amivel nemcsak elvonják őket megszokott fontos és nagyjelentőségű munkakörükől, hanem ki is zökkentik őket megszokott polgári foglalkozásuk medréből, aminek eredménye az, hogy bizonyos folyamatossági szakadás áll be végzett munkájukban. Csak elismeréssel lehet nyilatkozni Baja város vezetőségének szociális érzékéről, amikor tagadhatatlanul igen ügyesen ahhoz a megoldási módhoz folyamodott, hogy a szellemi munkanélküliek nyomorán akar segíteni avval, hogy őket vonja be ebbe a munkába.

A népszámlálás ügyét a központból dr. Vojnics Ferenc polgármester és dr. Madarász Lajos aljegyző intézik.

A népszámláláshoz felveendő számlálási biztosok alkalmazásánál előnyben részesítik azokat, akik nyelvismerttel bírnak, akik értelmesek, helyesen fogják fel a statisztikai adatgyűjtésnek a fontosságát, akik szorgalmasak, ügyesek és lelkiismeretesek. Azokat, akiknek rossz az írásuk, nem alkalmazhat-

Bécsi gázgyári diókoksz

diókoksz

Pécsi tojásszén (bulett)

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselése

Schön és Bajai, Baja.
Telefon 26. Hajnald ucca 13.

Hó- és sárcipőjét

olcsón talpalm, sarkalom és foltozom vulkanizálással.

STELLNER ZSIGMOND cipőkereskedő. BAJA, Vörösmarty-utca 1. szám.

Telefon 287.

Grauaug-ház, Farkas üvegessel szemben.

Telefon 287.

PRIMA gázgyári diókoksz, porosz diókoksz és porosz szobafűtési szenet

nagyban és kicsinyben
leplombált zsákokban

a legelőnyösebb árban, kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Grünhut és Társa

BAJA Telefon: 160.
111
234.

Cipőjét megfestem

bármely színre mechanikailag olcsón.

ják, mert a tiszta, világos, folyamatos, olvasható írás abszolút feltétele az alkalmazásnak. Figyelembe veszik azt is, hogy van-e hozzáértése, ügyessége, tud-e az illető számlálóbiztos jelölt a nép nyelvén beszélni, hogy pontos-e, lelkiismeretes-e, mert a főcél az, hogy a számlálóbiztosok munkája a valóságnak megfelelő népszámlálási eredményt tüntesse fel. Az, aki csak a napidijért végzi az összeírás fáradságos, nehéz munkáját, nem jó népszámláló. Szívet, lelket és ügyességet kell hozni, minden összeírónak ehhez a munkához, mert hiábavaló volna egyes tulbuzgó népszámláló biztosoknak az a törekvése, amikor úgy venné fel a valósággal ellentétben az adatokat, hogy 50 százalékkal kisebbnek tüntesse fel az analfabetizmust, mert először az adatok nem fednék a valóságot s hamisnak tüntetnék fel a statisztikai adatokat, amire pedig a kormány a jövőben építeni akarja az életre keltendő új kulturális és szociális létesítményeket, másodsorú eleve kizárna azt, hogy az így mesterségesen elferdített adatokkal tévedésbe ejtve a kormányt, hogy új iskolákat építesse a kultuskormányzat. Az ada-

tok összegyűjtésénél csak való, igaz és a tényleges helyzetnek megfelelő adatokat s abadd a számláló lapokba felvenni.

Az összeírókat végleges alkalmaztatásuk esetén kioktatják külön kurzuson a népszámlálóról való tudnivalókról s utána úgy elméletileg, mint gyakorlatilag levizsgáztatják őket. Azért tanácsos azoknak, akik komolyan fel akarják magukat véteni az alkalmazandó szellemi szükségmunkások közé, hogy valóságos studiumokat folytassanak ez irányban, hogy kiképezzék magukat s így minél használhatóbb munkaelemek váljanak.

Az összeírásnál ezenkívül szükség lesz az ügyességet által vezetett önkéntes jelentkezőkre is, akik díjazás nélkül végeznék a befutó adatok felülvizsgálását.

Amint látható, a város nagyszabású előkészületeket tesz a népszámlálásra, mert a hatóságot áthatja az a tudat, hogy csak abszolút megbízható adatokat szabad felvenni és felterjeszteni a Központi Statisztikai Hivatalnak, mert ez lesz az alapja a jövő kulturális és szociálpolitikai létesítményeknek.

Egy kis vasuti és tanügyi anomália.

A bácsalmás—ólegyeni vonalon 64 tanuló reggel fél 5 órakor indul vonaton a bácsalmási állami és zárdai polgári iskolákba. A megyei közigazgatás ez ügyben előterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez.

A megyei közigazgatási bizottság ülésén Bencze Béla kir. műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke érdekes kérelmet referált. A kérelmet Kalmár Károly bácsalmási mérnök, megyebizottsági tag adta be igen sok érdekelte és szülő aláírásával. Az aláírásokat külön iv tartalmazta.

Kalmár Károly és társainak kérelme eladta, hogy a bácsalmási állami és a zárdai polgári iskolákba a bácsalmás-madaras—katymár—kunbaja—ólegyeni vasuti vonalról 64 kis diák jár be. Ez a vonat erről a vonalról 6 óra 28 perckor érkezik Bácsalmásra, ami azt jelenti, hogy Ólegyentről fél öt órakor indul el. A két iskola a bácsalmási vasuti államától mintegy két km-nyi távolságban van s ezt az utat félen is mindennap korán hajnalban vaksötétben kell megtenniük ezeknek a szegény kis polgárista tanulóknak. Kalmár Károly és társai kettős irányú kérelmet terjesztettek elő. Vagy állítson be a Máv. erre a vonalra egy mozdonyból és két kocsiából álló rendkívüli szerelvényt a téli időben és ősszel, valamint kora tavasszal, amikor még erősen csatakosak az utcák, vagy pedig indítsa a mostani vonatot fél órával később, amit azután a vonat utközben behozhatna, hogy a továbbutazók is csatlakozást kapjanak Bácsalmáson az oda Bajáról befutó s Budapestre tartó vonathoz, hogy az ólegyeni—bácsalmás—halasi vonal utasai se szenvedjenek ebből semmi hátrányt. A kérvényezők főleg az utóbbi kérelmük teljesítésére fektették a fősúlyt, hogy Ólegyentről félórával később induljon a helyi érdekű vonat s hogy így 6 óra 28 perc helyett pontban 7 órakor érkezék Bácsalmásra ez a vonat, amikor még mindig eléri a Bajáról Budapestre induló vonatot Bácsalmáson.

A közigazgatási bizottság ülésén Kalmár Károly társai nevében szóval is megindokolta a kérelmet. Az államépi-

tészeti hivatalnak az volt a javaslata, hogy a vonat Ólegyentről félórával később való indításának semmi akadálya sincs, sőt azt a kis iskolás tanulók érdekében feltétlenül teljesítendőnek is találja. A külön vonat beállítására 64 tanuló kedvéért azonban a mai viszonyok közt indokolatlan.

Kalmár Károly ezután rámutatott arra, hogy a Máv-nak a közönség kényelmét és igényeit kell szolgálnia és kielégítenie. Itt nemcsak 64 tanuló érdekéről van szó, bár az sem egészen lényegtelen, hanem arról is, hogy a szülők fél éjszakákat ébren töltenek, hogy le ne késsék gyermekeik a vonat indulását s azonkívül ki is kell őket kíséretetniük a vasuti állomásra, amit okosan községenként felváltva csinálnak a szülők, hogy ne kelljen mindegyiküknek mindennap kikísérni.

Dr. Szabovljevits Dusan alispán is úgy találta, hogy ezen az anomálián feltétlenül segíteni kell s propositiójára elfogadta a közigazgatási bizottság az államépítészeti hivatal azon javaslatát, hogy ez irányban előterjesztést intézzenek a kereskedelemügyi miniszterhez.

A vonat elé fektűt.

Várdai Károly 18 éves Dömötör-utca 27 szám alatti lakos, aki legutóljára Jánoshalmán volt fűszeres segéd. — a Bajai szőlők megállóhelyénél a 35-ös örház mellett a Bajáról 2 óra 10 perckor Budapestre induló személyvonat utolsó kocsija alá fektűt, mely halálra gázolta. Holttestét a hullaházba hozták. Tettének oka szerelmi bánat.

Báró Eötvös-utca 3 sz.

Reich Bernát-féle

ház eladó.

A tulajdonosok meghalalmazottja Weidinger Dezső

HIREK.

— **Elutaztak a Nemzeti Bank igazgatói.** Dr. Schober Béla jegyintézet vezérigazgatót, Baja város felsőházi képviselőjét és Lenk Adolfot, a Jegybank igazgatóját, valamint a törvényhatósági bizottság több tagját és a város társadalmának előkelőseit hétfőn este dr. Vojnics Ferenc polgármester látta vendégül. A Magyar Nemzeti Bank vezetői a mai napon visszautaztak Budapestre.

— **A szabadkai lutheranus pap lett a lágymányosi evangélikusok új lelkésze.** Lágymányos evangélikus lakossága a tavasszal elhunyt Szűcs Gábor lelkész utódjául Vickert Lajos mezővárosi lelkésszel szemben Szántó Róbert volt szabadkai evangélikus lelkészt választotta meg 255 szavazattal. Vickert 219, Zemann Zoltán tállyai pap pedig jelentéktelen szavazatot kapott. Az új kelenföldi lelképástort vasárnap iktatja be kivatalába Raffay Sándor püspök.

— **A hercegszántói pékek és dr. Mojzes János képviselő.** Független Magyarország tegnapi számában beszámoltunk már arról, hogy milyen szeretettel és ragaszkodással fogadták Hercegszántón dr. Mojzes János ügyvédet, akinek tiszteletére virágokból, levelekből és szalagokból hat diadalkaput állítottak fel. Az utcákon, amerre csak elhaladt, sokac diszben a tömeg ünnepe: az ablakokban sokac motívumu szőnyegek lógtak, zsebkendőket lobogtattak s végül a főutcán egy méteres nagyságu betűkkel a hercegszántói pékek tésztaból ezt a nevet, illetve annak egyes betűit sütötték ki: „Ejjen dr. Mojzes János, a mi szeretettel képviselőnk!” A betűket összerakták, drótra fűzték s a főutca két ház között kifeszítették.

— **Siremlék leleplezés.** A Céhbeliek Társasága vasárnap leplezte le a farkasréti temetőben körösfői Kriesch Aladár festőművész siremlékét, amely aktusnál a bajai származású Teles Ede szobrászművész mondott emlékbeszédet. Utána a művész társaságok megkoszorúzták az emlékművet.

— **Bírósági végrehajtói vizsga.** Horváth Andor bajai lakos a szekszárdi törvényszék vizsgálóbizottsága előtt a bírói végrehajtói vizsgát jeles sikerrel tette le hétfőn.

— **A hajózás beszüntetése a Dunán.** Az Első Dunagőzhajózási Társaság a Budapest—Mohács között közlekedő személyhajózatokat ez évben a következőképpen szünteti be: utolsó menet Budapestről Bajára, illetve Mohácsra november 22-én, Mohácsról, illetve Bajáról fel Budapestre november 23-án.

— **Katalin bál.** November 22-én szombaton este 7 órai kezdettel Bokányi Gyula vendéglőjében Farkas Lajos zenekarának zenéjével Katalin bál lesz 80 filléres személyenkénti belépőjeggel. Jó ételkről és italokról gondoskodni fog.

— **Összeesett az utcán.** Gilián András bajai lakos hétfőn este fél hét órakor tökrészeg állapotban összeesett a Szeremlei-utcában és összeverte magát. Az orrát beverte, arcát összeeszebezte. Az esethez kihívták a mentőket, akik a kórházba szállították, de ott, mert nem volt súlyosabb az állapota, nem vették fel, mire a mentők lakására, Szent György-utca 33 szám alá szállították.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától. 16682/1930. alisp.

Versenyárgyalási hirdetés.

Jánoshalma községben a község háza mellett építendő emeletes járási székház építési munkáira versenyárgyalást hirdetek. A pályázni kívánókat felhívom, hogy „Ajánlat Jánoshalma községben építendő járási székház építési munkáira” feliratu, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat legkésőbb 1930. évi december hó 5 ik (péntek) napjának délelőtti 10 órájáig nyujsák be. A később érkezett ajánlatokat nem veszem figyelembe.

Pályázni nemcsak az összes munkákra, hanem az egyes szakmunkacsoportokra külön-külön is lehet.

Ajánlatot csakis a kiadott ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával lehet tenni.

Az ajánlati egységárat nemcsak számokkal, hanem betűkkel is ki kell írni.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2 százalékaival egyenlő értékű névre szóló s a pénzügyminiszterium által biztosítottaknak elismert hazai pénzintézet betétkönyvét, kezességi levelét, vagy a tözsdén jegyzett értékpapirt a bajai m. kir. adóhivatalnál közigazgatási letétbe kell helyezni és a letéti nyugtát az ajánlat-hoz csatolni. Az ajánlat-hoz még csatolni kell az ajánlattevő társadalombiztosító köztartozásairól szóló kimutatást.

A tervet és költségvetést a bajai m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos óra alatt lehet megtekinteni, ugyanott az ajánlati mintát, ajánlati költségvetést és feltételeket ivenként 1 pengőért, összesen 10 pengőért lehet beszerezni.

Fentartom magamnak azt a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlatok összegére való tekintet nélkül szabadon válasszak, az összes munkákra beadott ajánlatokból egyes munkacsoportokat ki-kapcsolhassak és az így elmaradt munkák tekintetében szabadon intézkedhessek, esetleg új versenyárgyalást hirdethessek.

Az ajánlatokat Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalában 1930. évi december hó 5-én (péntek) d. e. 12 órakor fogjuk felbontani, ahol és amikor az ajánlattevők vagy megbízottaik jelen lehetnek. Egyebekben az állami építkezéseknél megkívánt általános és részletes feltételek és a Közszállítási Szabályzat mértékadó. Az ajánlattevők ajánlataikkal 30 napig kötelezettségben maradnak.

Baja, 1930. évi november hó 16-án.
Dr. Szabovljevits Dusan s. k. m. kir. kormányfőtanácsos alispán.

U-R-A-N-I-A

November hó 19-én, szerdán délután 6 és este fél 9 órakor.

A Metro Goldwyn filmgyár bemutatja a szezon legkedvesebb filmjét.

Szerelem! 1930.

Gyönyörű modern film, a mai modern korból 10 fejezetben. — Főszerepben: Joan Crawford és Rod la Rodue.
Ragyogó klegészítés.

**KONYHÁJA RAGYOGÓ
TISZTA** az elpusztíthatatlan
ETERNIT-aszialborítással.

MOSOGATASKOR
és a mosogatódézsza mögött
alkalmazott **ETERNIT**-burkolat
révén megtakarít sok
kiadást. Ha gyengén áttörli,
ragyogó tiszta lesz.

A KÁLYHA MÖGÖTT
falát megvédi az **ETERNIT**-
burkolat a tűzveszélytől.

Állandóan raktáron!

Arakkal és felvilágosítással
szolgál:

Eternit Udvar

BAJA

Budapesti-út.

Telefon: 2-90, 1-05.

Francovilla

rádiókészülékek már kaphatók

Bruszt Józsefnél

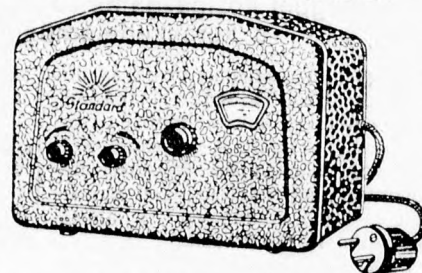
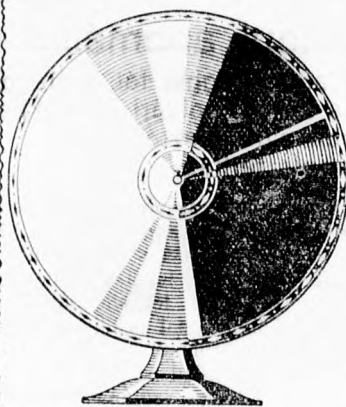
BAJA, Szent István tér 4. Telefon 255.

Bemutató díjtalan.

Standard rádió készülékek,

legelőnyösebben

**ENGELMANN
TESVÉREKNÉL**

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség becses tudomására hozni, hogy 30
év óta fennálló

**órás és ékszerész
üzletemet**

Vörösmarthy Mihály utca 1 szám alól
Erzsébet királyné-utca 6 szám alá
helyeztem át a Bajai Kereskedelmi és Ipar-
bankkal szemben. Midőn a nagyérdemű
közönség eddigi szíves támogatásáért
köszönetem kifejezése mellett kérem szí-
ves további támogatását

Tisztelettel
Szeile Ferenc
ékszerész és óras

SAJÁT GYÁRTMÁNYU
kubikos, sárhordó, házi
talicskák
olcsón beszerezhető

UTRY-nál.

Erzsébet kir. né-u. 38. Tel. 280.

Középkorú uriaszony

ajánlkozik há. vezetésre, anyahelyet-
tesnek vagy magános urinó mellé.
A gazdálkodást és háztartást tökéletesen
érti. Cim a kiadóba.

CSEPEL varrógép

a legtekélyesebb és legszebb kivitelben kaphatók

már heti 3.— P részletre

Horváth Vilmosnál

„CSEPEL“ kerékpárok és varrógépek főlerakata Baja,
Vörösmarty-u. 6.

Ingyenes himzőtanfolyamot rendezek, jelentkezés nálam.
Remington írógépek, kerékpárok, fegyverek, löszerek legolcsóbb
beszerzési forrása. Continental pneu. — Szakszerű javító műhely.

CORVIN-NYOMDA BAJA

Mátyás király-tér 10 — Telefon 164

Gummirozott címkék, dombornyomás.

Stancolt dobozok

gyártása

Üzleti könyvek, kartotékok.

TÖBB MELEGET

kevesebb pénzzel

a legnagyobb tüzelőanyag megtakarítás.

Egy kályha az egész lakás részére.

Egyszerű beépítéssel és szűk helyre.

AMERICAN HEATING

folytonzó kályhák gyári lerakata

SZÉKELY LEO

vaskereskedésében.

Kedvező fizetési feltételek.

„KALOR“

a kályhák királya előnyösen
beszerezhető

Utry-nál

Telefon 280.

Alapítás 1895.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBAK!**

Nov. 17-től nov. 24-ig
reggel től 6 óráig

**Dr. Makray László
Gyarmati Emil**

gyógyászati patikája tart
éjjeli szolgálatot.

az ügyeletes gyógyszerész
vasárnap délután is nyitva áll
a közönség rendelkezésére.

Ügyes

faügnökök

kerestetnek. — Cim a kiadóban.

Tanulót fizetéssel

felvesz a Corvin nyomda.

Eladó szalon.

A Szent Antal-utca 47. szám alatt egy
vadonatuj, alig használt kinyitható
Schöberl rendszerű chais-longe jutá-
nyos áron eladó.

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Tör István-utca 5. Telefon 234.